

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף לט of שבועות
Some of the topics we will learn about include.

The procedure of שבועת הדיינין

The severity of שבועת שקר, swearing falsely.

And,
The distinction between the punishment for other עבירות and the punishment for שבועת שקר regarding the transgressor, משפחתו, his family, and כל העולם, all the other Yidden.

The Mishnah's Halachah of

הטענה שתי כסף

וההודאה בשוה פרוטה

Regarding the שבועה of one who admits to part of a monetary claim, the minimum amount of the תובע's claim must be two כסף, and the minimum amount of the נתבע's admission must be one פרוטה.

The Machlokes regarding כפירה, the minimum amount of the נתבע's denial:

רב says

כפירת טענה

שתי כסף

The כפירה alone must be at least two כסף, and therefore the entire claim must be at least two כסף and one פרוטה, to include two כסף for the כפירה and one פרוטה for the הודאה.

While שמואל says

טענה עצמה שתי כסף

אפילו לא כפר אלא בפרוטה ולא הודה אלא בפרוטה
חייב

B The כפירה can be even one פרוטה, and therefore the entire claim can be two כסף, and this includes one פרוטה for the כפירה and one פרוטה for the הודאה.

The Gemara applies this Machlokes to several cases in our Mishnah, and according to רב all the coins mentioned in the Mishnah refer to a claim for שוה

The value of the item, but not the actual item.

While according to שמואל all the cases refer to a claim for דוקא

The actual item.

A

שבועת הדיינין

The severity of שבועת שקר

הטענה שתי כסף וההודאה בשוה פרוטה

B

כפירה

the minimum amount of the נתבע's denial:

רב

כפירת טענה שתי כסף

שמואל

טענה עצמה שתי כסף אפילו לא כפר אלא בפרוטה ולא הודה אלא בפרוטה חייב

According to שמואל the coins mentioned in the Mishnah refer to a claim for

דוקא

The actual item.

According to רב, the coins mentioned in the Mishnah refer to a claim for

שוה

The value of the item.

1 So, let's review ...

The Gemara cites a Braisa that discusses the procedure of שבועת הדיינין:
שבועת הדיינין
אף היא בלשונה נאמרה
The שבועה can be made in any language that the נתבע understands, and לשון הקודש is not required.
However, Bais Din would first advise him of the severity of a false שבועה, as follows:

1.
הוי יודע
שכל העולם כולו נזדעזע בשעה שאמר הקב"ה בסיני
לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא
The entire world shuddered when Hashem declared the לאו of swearing falsely.

2.
וכל עבירות שבתורה נאמר בהן ונקא
וכאן נאמר לא ינקא
Regarding all other עבירות the Pasuk states ונקא, that Teshuvah alone can atone for the עבירה without punishment;
While regarding שקר שבועת שקר the Pasuk states לא ינקא, Teshuvah alone cannot atone for the עבירה, only with punishment.

3.
וכל עבירות שבתורה נפרעין ממנו
וכאן ממנו וממשפחתו
Regarding all other עבירות, only the transgressor gets punished;
While regarding שקר שבועת שקר, the transgressor and his entire family get punished.

4.
And
וכל עבירות שבתורה נפרעין ממנו
וכאן ממנו ומכל העולם כולו
Regarding שקר שבועת שקר the transgressor and the entire world gets punished.

1

The procedure of הדיינין:

כרייתא

שבועת הדיינין
אף היא בלשונה נאמרה

The שבועה can be said in any language the נתבע understands, and לשון הקודש is not required.

However, Bais Din would first advise him of the severity of a false שבועה, as follows:

1

הוי יודע
שכל העולם כולו נזדעזע
בשעה שאמר הקב"ה בסיני
לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא

The entire world shuddered when Hashem declared the לאו of swearing falsely.

2

וכל עבירות שבתורה נאמר בהן "ונקא"
וכאן נאמר "לא ונקא"

Regarding all other עבירות the Pasuk states ונקא, that Teshuvah alone can atone for the עבירה without punishment;

While regarding שקר שבועת שקר the Pasuk states לא ינקא, Teshuvah alone cannot atone for the עבירה, only with punishment.

3

וכל עבירות שבתורה נפרעין ממנו
וכאן ממנו וממשפחתו

Regarding all other עבירות, only the transgressor gets punished;

While regarding שקר שבועת שקר, the transgressor and his entire family get punished.

4

וכל עבירות שבתורה נפרעין ממנו
וכאן ממנו ומכל העולם כולו

Regarding שקר שבועת שקר the transgressor and the entire world gets punished.

2 The Gemara, however, brings proof that even regarding other עבירות נפרעין ממנו וממשפחתו
The transgressor and his family get punished.

Therefore, the Gemara explains the distinctions as follows:

Regarding שאר עבירות

הוא

בדיניה

The transgressor gets the most severe punishment; ורשעים דמשפחה

בדין חמור

The רשעים in his family, get a lesser but severe punishment;

ורשעים דעלמא

בדין הקל

And all the other רשעים get a light punishment.

צדיקי דהכא והכא פטירי

While all the צדיקים of his family and all the others, do not get any punishment.

2

The Gemara, however, brings proof that even regarding other עבירות נפרעין ממנו וממשפחתו
The transgressor and his family get punished.

Therefore, the Gemara explains

Regarding שאר עבירות
הוא בדיניה
The transgressor gets the most severe punishment;

ורשעים דמשפחה
בדין חמור
The רשעים in his family, get a lesser but severe punishment;

ורשעים דעלמא
בדין הקל
And all the other רשעים get a light punishment.

צדיקי דהכא והכא פטירי
While all the צדיקים of his family and all the others, do not get any punishment.

3 However, regarding שקר שבועת שקר
הוא ורשעים דמשפחה
כדיניה
The transgressor and the רשעים in his family get the most
severe punishment;
ורשעים דעלמא
בדין חמור
All the other רשעים get a lesser but severe punishment;
וצדיקי דהכא והכא
בדין הקל
While all the צדיקים of his family, and all others, get a light
punishment.

5.
וכל עבירות שבתורה
אם יש לו זכות תולין לו שנים ושלושה דורות
וכאן נפרעין ממנו לאלתר
Regarding all other עבירות, if the transgressor has merits,
the punishment is postponed until after two or three
generations;
While regarding שקר שבועת שקר the punishment is delivered
immediately.
=====

3
However, regarding שקר שבועת שקר
**הוא ורשעים דמשפחה
כדיניה**
*The transgressor and the רשעים in his family
get the most severe punishment;*
**ורשעים דעלמא
בדין חמור**
All the other רשעים get a lesser but severe punishment;
**וצדיקי דהכא והכא
בדין הקל**
*While all the צדיקים of his family,
and all others, get a light punishment.*

5
**וכל עבירות שבתורה
אם יש לו זכות
תולין לו שנים ושלושה דורות
וכאן נפרעין ממנו לאלתר**
*Regarding all other עבירות, if the transgressor has merits,
the punishment is postponed
until after two or three generations;*
*While regarding שקר שבועת שקר
the punishment is delivered immediately.*

4 The Braisa continues:

אם אמר איני נשבע
פוטרין אותו מיד
If after hearing all this, the נתבע decides not to swear and would rather pay, Bais Din makes him pay immediately so that he should not retract and make a שבועה.

ואם אמר הריני נשבע
העומדין שם אומרים זה לזה
... סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה
But if נתבע decides to swear, those assembled tell each other to leave the area of these wicked people;
And it's pluralized, because the תובע is also considered a רשע, even though he did not make the שבועה, because the Pasuk states
שבועת ה' תהיה בין שניהם
מלמד שחלה שבועה על שניהם
The שבועה is attributed to both, to the one who made the שבועה, and to the one who demanded the שבועה.

When Bais Din administers the שבועה, they tell the נתבע
הוא יודע שלא על דעתך אנו משיבין אותך
אלא על דעת המקום ועל דעת ב"ד
The שבועה is not based on your understanding, but rather on the understanding of Hashem and Bais Din.
This is done
משום קניא דרבא
To avoid a situation like where the borrower brought a hollowed-out walking stick with the money inside and before swearing, he asked the lender to hold the stick for the moment in order to be able to hold the ספר תורה. This way, when he swore that he returned the money;
קושטא אישתבע
He was theoretically telling the truth, although it was deceptive.

And, also
שכן מצינו במשה רבינו
כשהשיב את ישראל אמר להן
דעו שלא על דעתכם אני משיב אתכם
אלא על דעת המקום ועל דעתי
When Moshe Rabeinu had the Bnei Yisroel make a שבועה to keep the Torah, he informed them that their שבועה is based on his, and Hashem's understanding.
=====

4

**אם אמר איני נשבע
פוטרין אותו מיד**

If after hearing all this,
the נתבע decides not to swear and would rather pay,
Bais Din makes him pay immediately
so that he should not retract and make a שבועה.

**ואם אמר הריני נשבע
העומדין שם אומרים זה לזה
סורו נא מעל אהלי
האנשים הרשעים האלה**

But if נתבע decides to swear, those assembled
tell each other to leave the area of these wicked people;

And it's pluralized,
because the תובע is also considered a רשע,
even though he did not make the שבועה,

because the Pasuk states

שבועת ה' תהיה בין שניהם

ואמא סורו לבוץ אף לניב

The לבוץ is attributed to both, the one who made the לבוץ,
and the one who demanded the לבוץ.

When Bais Din administers the שבועה,
they tell the נתבע

**הוא יודע
שלא על דעתך אנו משיבין אותך
אלא על דעת המקום
ועל דעת ב"ד**

The שבועה is not based on your understanding,
but rather on the understanding of Hashem and Bais Din.

This is done

משום קניא דרבא

To avoid a situation like where the borrower brought a hollowed-out walking stick with the money inside and before swearing, he asked the lender to hold the stick for a moment in order to be able to hold the ספר תורה.

This way, when he swore that he returned the money;

קושטא אישתבע

He was theoretically telling the truth,
although it was deceptive.

And, also

**שכן מצינו במשה רבינו
כשהשיב את ישראל אמר להן
דעו שלא על דעתכם אני משיב אתכם
אלא על דעת המקום ועל דעתי**

When Moshe Rabeinu had the Bnei Yisroel make a שבועה to keep the Torah, he informed them that their שבועה is based on his, and Hashem's understanding.

5 The Gemara now returns to the beginning of the Mishnah.

שבועת הדיינין
הטענה שתי כסף
וההודאה בשוה פרוטה

Regarding the שבועה of a מודה במקצת, one who admits to part of a monetary claim, the minimum amount of the תובע's claim must be two כסף, and the minimum amount of the נתבע's admission must be one פרוטה.

The Gemara proceeds with a Machlokes regarding the minimum amounts:

רב says
כפירת טענה
שתי כסף

The כפירה alone, the denial, must be at least two כסף. Therefore, the טענה must be at least two כסף and one פרוטה, to include two כסף for the כפירה and one פרוטה for the הודאה.

While שמואל says

טענה עצמה שתי כסף
אפילו לא כפר אלא בפרוטה ולא הודה אלא בפרוטה
חייב

The פרוטה can be even one פרוטה. Therefore, the entire טענה can be two כסף; And this includes one פרוטה for the כפירה and one פרוטה for the הודאה.

And the Gemara explains that the Machlokes is based on the Pasuk that refers to מודה במקצת:
כי יתן איש אל רעהו כסף או כלים לשמור

רב holds that the pluralized word כלים refers to the טענה, and teaches that the טענה must consist of at least two items, and the superfluous word כסף refers to the כפירה, and teaches that the כפירה must be at least two כסף.

While שמואל holds that both כלים and כסף refer only to the טענה, and both are needed to teach the following:

The היקש from כלים to כסף teaches

מה כלים שנים
אף כסף שנים

Just like כלים are two items, so too, כסף refers to two כסף.

And the היקש from כסף to כלים teaches

מה כסף דבר חשוב
אף כל דבר חשוב

Just like two כסף are significant, so too, all other items must be significant.

And regarding this the Pasuk continues

כי הוא זה

If the נתבע admitted to a part of this טענה of two כסף, he is liable for שבועת מודה במקצת even though the remainder of the טענה, the כפירה, was for less than two כסף.

=====

5

משנה

שבועת הדיינין
הטענה שתי כסף
וההודאה בשוה פרוטה

Regarding the שבועה of a מודה במקצת,

The minimum amount of the תובע's claim must be two כסף.

The minimum amount of the נתבע's admission must be one פרוטה.

The Gemara proceeds with a Machlokes regarding the minimum amounts:

שמואל

טענה עצמה
שתי כסף
אפילו לא כפר
אלא בפרוטה
ולא הודה
אלא בפרוטה
חייב

The פרוטה can be even one פרוטה.

Therefore, the entire טענה can be two כסף; And this includes one פרוטה for the כפירה and one פרוטה for the הודאה.

רב

כפירת טענה
שתי כסף

The כפירה alone, must be at least two כסף.

Therefore, the טענה must be at least two כסף and one פרוטה, to include two כסף for the כפירה and one פרוטה for the הודאה.

This Machlokes is based on the Pasuk by מודה במקצת:

שמואל

אף
at least
two items

כי יתן איש
אל רעהו
כסף
או כלים
לשמור

רב

כפירה
must be
at least two כסף.
אף
must consist of
at least two items

מה כלים שנים - אף כסף שנים

Just like כלים are two items, so too, כסף refers to two כסף.

מה כסף דבר חשוב - אף כל דבר חשוב

Just like two כסף are significant, so too, all other items must be significant.

And regarding this the Pasuk continues

כי הוא זה

If the נתבע admitted to a part of this טענה of two כסף, he is liable for שבועת מודה במקצת even though the remainder of the טענה, the כפירה, was for less than two כסף.

6 The Gemara proceeds to apply this Machlokes to several cases in our Mishnah:

According to רב, the coins mentioned in the Mishnah refer to a claim for

שוה

The value of the item, but not the actual item;

While according to שמואל the coins refer to a claim for

דוקא

The actual item;

1.

The Mishnah rules in the first case

שתי כסף לי בידך

אין לך בידי אלא פרוטה

פטור

If the תובע claimed two כסף and the נתבע admitted to one פרוטה, he is שבועה from a פטור. However,

שתי כסף ופרוטה לי בידך

שתי כסף ופרוטה לי בידך

אין לך בידי אלא פרוטה

חייב

If the תובע claimed two כסף and one פרוטה, and the נתבע admitted to one פרוטה, he is חייב in a שבועה.

According to רב, the claim was for שוה, its value; and therefore, both the כסף and פרוטה are considered the same item, because they both have value.

Therefore, in the רישא

שתי כסף לי בידך

אין לך בידי אלא פרוטה

פטור

Because, since the entire טענה was only for two כסף and the הודאה was for a פרוטה, the כפירה was obviously less than two כסף;

While in the סיפא

שתי כסף ופרוטה לי בידך

אין לך בידי אלא פרוטה

חייב

Because, since the טענה was for more than two כסף and the הודאה was for a פרוטה, the כפירה alone was two כסף.

While according to שמואל, the claim was for דוקא, the actual item; and therefore, the כסף and פרוטה are considered different מינים, because the שתי כסף is made from כסף, silver, while a פרוטה is made from נחושת, copper.

Therefore, in the רישא,

שתי כסף לי בידך

אין לך בידי אלא פרוטה

פטור

Because

מה שטענו לא הודה לו

ומה שהודה לו לא טענו

Where the claim is for one thing, כסף, and he admits to another thing, נחושת, it is not considered

מודה במקצת הטענה

While in the סיפא

שתי כסף ופרוטה לי בידך

אין לך בידי אלא פרוטה

חייב

Because שמואל holds

טענו חסין ושעורין

והודה לו באחד מהן חייב

Where the claim is for two different things פרוטה, and he admits to one of the two, פרוטה, it IS considered

מודה במקצת הטענה

Because he admitted to part of the claim;

=====

6 The Gemara proceeds to apply this Machlokes to several cases in our Mishnah:

According to שמואל the coins mentioned in the Mishnah refer to a claim for

דוקא

The actual item.

According to רב, the coins mentioned in the Mishnah refer to a claim for

שוה

The value of the item.

1

The Mishnah rules in the first case

שתי כסף ופרוטה לי בידך

אין לך בידי

אלא פרוטה

חייב

If the תובע claimed פרוטה and one כסף, and the נתבע admitted to one פרוטה, he is חייב in a שבועה.

שתי כסף לי בידך

אין לך בידי

אלא פרוטה

פטור

If the תובע claimed two כסף and the נתבע admitted to one פרוטה, he is שבועה from a פטור.

According to רב

The claim was for שוה, its value; and therefore, both the כסף and פרוטה are considered the same item, because they both have value.

While in the סיפא

שתי כסף ופרוטה לי בידך

אין לך בידי אלא פרוטה

חייב

Because, since the טענה was for more than two כסף and the הודאה was for a פרוטה, the כפירה alone was 2 כסף.

Therefore, in the רישא

שתי כסף לי בידך

אין לך בידי אלא פרוטה

פטור

Because, since the entire טענה was only for two כסף and the הודאה was for a פרוטה, the כפירה was less than 2 כסף.

According to שמואל

The claim was for דוקא, the actual item; and therefore, the כסף and פרוטה are considered different מינים, because the שתי כסף is made from silver, while a פרוטה is made from copper.

While in the סיפא

שתי כסף ופרוטה לי בידך

אין לך בידי אלא פרוטה

חייב

Because טענו חסין ושעורין והודה לו באחד מהן חייב Where the claim is for two different things פרוטה, and he admits to one of them- the פרוטה, it is considered מודה במקצת הטענה.

Therefore, in the רישא

שתי כסף לי בידך

אין לך בידי אלא פרוטה

פטור

Because מה שטענו לא הודה לו ומה שהודה לו לא טענו Where the claim is for one thing, כסף, and he admits to another thing, נחושת, it is not considered מודה במקצת הטענה

7

2.

The Mishnah continues:

ליטרא זהב יש לי בידך
אין לך בידי אלא ליטרא כסף
פטור

If the תובע claimed a ליטרא weight of gold, and the נתבע admitted to a ליטרא weight of silver, he is פטור from a שבועה.

According to both רב ושמואל this claim was for דוקא, because

דטענו משקל

The claim was for the weight of the actual item, and therefore he is פטור, because

מה שטענו לא הודה לו
ומה שהודה לו לא טענו

However, in the following case

דינר זהב יש לי בידך
אין לך בידי אלא דינר כסף וטריסית ופונדיות ופרוטה
חייב

שהכל מין מטבע אחת

If the תובע claimed a דינר coin, and the נתבע admitted to a cheaper coin he is חייב to make a שבועה, because all coins are considered the same item.

Now, it depends:

According to רב that all the cases refer to שוה, the value of the coin, he is חייב because

שהכל מין מטבע אחת

All the coins have value

According to שמואל that all the cases refer to דוקא, we must say that

בשטענו דינר מטבעות

The claim was for a Dinar's worth of minted coins regardless of their material, and he is חייב because

שהכל מין מטבע אחת

All the coins are minted.

7

2

ליטרא זהב יש לי בידך
אין לך בידי אלא ליטרא כסף
פטור

If the תובע claimed a ליטרא weight of gold, and the נתבע admitted to a ליטרא weight of silver, he is פטור from a שבועה.

According to both רב ושמואל this claim was for דוקא, because

דטענו משקל

The claim was for the weight of the actual item, and therefore he is פטור, because

מה שטענו לא הודה לו
ומה שהודה לו לא טענו

However, in the following case

דינר זהב יש לי בידך
אין לך בידי
אלא דינר כסף וטריסית ופונדיות ופרוטה
חייב

שהכל מין מטבע אחת

If the תובע claimed a דינר coin, and the נתבע admitted to a cheaper coin he is חייב a שבועה, because all coins are considered the same item.

According to אמאי
that all the cases refer to דוקא,
we must say that

בשטענו דינר
מטבעות

The claim was for a Dinar's worth of minted coins regardless of their material, and he is חייב because

שהכל מין
מטבע אחת

All the coins are minted.

According to רב
that all the cases refer to שוה,
the value of the coin,
he is חייב because

שהכל מין מטבע
אחת

All the coins have value